

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce J. Č., zastoupeného JUDr. Petrem Hrabákem, advokátem v Mostě, se sídlem K. H. Máchy 334, 434 01 Most, proti žalovanému Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, Olšanská 2, 130 51 Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2002, čj. SCPP 3539/C-215-2002, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2003, čj. 11 Ca 104/2003-36

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 29. 10. 2002 žalovaný zamítl odvolání žalobce proti výzvě Oddělení cizinecké policie v Chomutově k zaplacení správního poplatku ve výši 200 Kč za vydání cestovního průkazu totožnosti ze dne 24. 9. 2002. Žalobce podal žádost o vydání cestovního průkazu totožnosti spolu se žádostí o osvobození od správního poplatku, a dále se žádostí o udělení víza za účelem strpění pobytu.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 7. 1. 2003 žalobu, ve které především namítl, že podle výslovného ustanovení § 34 zákona o azylu, ve znění před novelou č. 2/2002 Sb., náklady spojené s azylovým řízením a náklady s tím bezprostředně související nese Ministerstvo vnitra. Podle přesvědčení žalobce je vydání cestovního průkazu totožnosti účastníku soudního řízení proti rozhodnutí ministra vnitra úkon bezprostředně související s řízením o udělení azylu. Svá tvrzení žalobce dále opřel o § 33 zákona o azylu, z něhož vyvozoval, že se na něj vztahují všechna ustanovení zákona o azylu, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Rovněž namítal nepřislušnost Oddělení cizinecké policie v Chomutově a žalovaného k rozhodování o žádosti žalobce o osvobození od správních poplatků. Příslušným orgánem bylo podle názoru žalobce Ministerstvo financí. Teprve po případném zamítnutí žádosti žalobce o osvobození od správních poplatků Ministerstvem financí mohla být vydána výzva k zaplacení správního poplatku. Podle žalobce bylo povinností žalovaného mu vydat požadovaný cestovní průkaz totožnosti a následně vyčkat rozhodnutí Ministerstva financí ve věci osvobození od správních poplatků. Žalobce dále považuje za nesprávný odkaz žalovaného na písm. a) Sazebníku správních poplatků tj. přílohy k zákonu ČNR č. 368/1992 Sb. o správních poplatcích, neboť toto ustanovení stanoví výši správního poplatku za vydání cestovního dokladu, nikoliv cestovního průkazu totožnosti, který cestovním dokladem není. Žalobce poukázal na § 108 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, podle něhož je cestovní průkaz totožnosti považován za cestovní doklad, avšak, jak žalobce zdůraznil, pouze pro účely zákona o pobytu cizinců. Konečně žalobce tvrdil, že i v případě, že by měl zákonnou povinnost zaplatit správní poplatek a přesto tak neučinil, žalovaný byl přesto povinen žalobci cestovní průkaz totožnosti vydat, jelikož neměl právo žalobce ponechat na území České republiky bez platných dokladů a tím i omezit právní způsobilost žalobce a možnost účasti v probíhajícím soudním řízení ve věci azylu. Jednáním žalovaného vznikla dle žaloby žalobci škoda ve výši 200 Kč za nezákonné zaplacení správního poplatku a morální škoda ve smyslu § 11 až 13 občanského zákoníku.

Napadeným usnesením ze dne 30. 10. 2003 Městský soud v Praze odmítl návrh v části, v níž se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2002, zastavil řízení o návrhu, kterým se žalobce domáhal, aby žalovanému byla uložena povinnost zaplatit žalobci škodu a rozhodl o nákladech řízení. Podle odůvodnění se Městský soud v Praze nejprve zabýval otázkou, zda napadené rozhodnutí podléhá soudnímu přezkumu. Rozhodnutí o povinnosti žalobce zaplatit správní poplatek není konečným rozhodnutím o vydání či nevydání cestovního průkazu totožnosti. Podle názoru soudu se jedná toliko o rozhodnutí o tom, zda žalobci vznikla poplatková povinnost, tedy o rozhodnutí, kterým se pouze upravuje vedení řízení před správním orgánem. S odkazem na § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. c) s. ř. s. soud konstatoval, že napadené rozhodnutí je ze soudního přezkumu vyloučeno a žalobu odmítl jako nepřípustnou. V části žaloby o přiznání náhrady škody soud řízení zastavil s ohledem na to, že žalobce vzal žalobu v této části při ústním jednání zpět.

Proti usnesení Městského soudu v Praze v rozsahu výroku o odmítnutí žaloby podal žalobce (stěžovatel) v zákonné lhůtě kasační stížnost. Napadený výrok považuje za nesprávný pro jeho nezákonnost a nesprávné právní posouzení věci, resp. pro svévolné uplatnění práva, tedy tvrdí důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. Městský soud se dle názoru stěžovatele vůbec nevypořádal s žalobními námitkami. Se závěrem soudu o tom, že napadené rozhodnutí žalovaného nepodléhá soudnímu přezkumu, stěžovatel nesouhlasí, neboť má za to, že řízení o odvolání proti výzvě k zaplacení správního poplatku je samostatným řízením, po

jehož skončení vydá správní orgán samostatný správní akt (rozhodnutí), nezávislý na výsledku správního řízení o vydání cestovního průkazu totožnosti. Dále stěžovatel uvedl, že pokud by toto rozhodnutí bylo soudem nepřezkoumatelné, byla by tím účastníku správního řízení *de facto* odebrána možnost vrácení nezákonně zaplaceného správního poplatku, protože pravomocné rozhodnutí orgánu II. stupně zavazuje ve všech dalších řízeních o předmětném správním poplatku, tedy včetně řízení o vrácení poplatku, veškeré orgány státní správy. Konečně uvedl, že správní poplatek za vydání cestovního průkazu totožnosti podle § 65 odst. 3 zákona o azylu, ve znění účinném před 1. 2. 2002, je v hrubém rozporu s § 34 téhož zákona, protože se jedná o úkon bezprostředně související s azylovým řízením. Žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze v napadené části z výše uvedených důvodů zrušil a věc vrátil prvému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se přes výzvu soudu ke kasační stížnosti žalobce nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 soudního řádu správního) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel napadl usnesení Městského soudu v Praze z důvodů podle § 103 písm. a) a e) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). K tomu je třeba uvést, že rozhodnutí soudu o odmítnutí žaloby nebo zastavení řízení je nezákonné mimo jiné i tehdy, byla-li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka. Ustanovení písmene e) má tedy vůči ustanovení písmene a) speciální povahu; pro kasační soud je relevantní namítaná nezákonnost napadeného usnesení.

Městský soud v Praze odmítl žalobu s odkazem na § 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. c) s. ř. s. Protože dle těchto ustanovení zhodnotil, že žaloba je nepřípustná, nezabýval se již jednotlivými žalobními body. Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba proti rozhodnutí správního orgánu nepřípustná tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle soudního řádu správního nebo podle zvláštního zákona vyloučeno. Podle § 70 písm. c) s. ř. s. jsou ze soudního přezkoumávání vyloučeny úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem. Ačkoliv soudní řád správní ani správní řád tento pojem blíže nespecifikují, soudní praxe se ustálila na výkladu, že se jedná o úkony, jimiž se správní orgán nedotkl přímo těch práv účastníka, která zakládá hmotné právo, ale zasáhl jen do práv daných pro vlastní vedení řízení.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil výzvu k zaplacení správního poplatku, je ve smyslu výše uvedeném bezesporu úkonem, kterým se upravuje vedení řízení. Práva stěžovatele, která mu vyplývají z hmotněprávních předpisů, tím nebyla nikterak dotčena. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s odůvodněním Městského soudu v Praze, že výzva k úhradě správního poplatku je úkonem čistě procesním, jímž se stanoví povinnost stěžovatele zaplatit správní poplatek. Teprve rozhodnutí o žádosti o vydání cestovního průkazu totožnosti, resp. zastavení řízení jako následek

nezaplacení správního poplatku, by mohla zasáhnout do práv stěžovatele a jako taková by také plně podléhala soudnímu přezkumu.

Stěžovatel se mýlí, pokud tvrdí, že rozhodnutí o odvolání proti výzvě k zaplacení správního poplatku je samostatným správním rozhodnutím, přičemž ani právní názor, že nepřezkoumatelnost tohoto rozhodnutí soudem by vedla k odnětí možnosti stěžovatele požadovat vrácení správního poplatku zaplaceného bez zákonného důvodu, není správný. K tomu je třeba uvést, že v případě, že by stěžovatel správní poplatek zaplatil a později se domáhal jeho vrácení, správní orgán by tuto žádost přezkoumal a buď by rozhodl o vrácení poplatku nebo by tuto žádost zamítl. Proti takovému rozhodnutí lze podat odvolání a rozhodnutí o něm bude podléhat soudnímu přezkumu.

S ohledem na to, že Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že postup Městského soudu v Praze byl správný a bylo na místě žalobu pro nepřezkoumatelnost odmítnout, nezabýval se věcnými námitkami stěžovatele, jimiž stěžovatel brojil proti samotné povinnosti platit správní poplatek v řízení o vydání cestovního průkazu totožnosti.

Jelikož Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není důvodná a v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by musel Nejvyšší správní soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch, žalovanému správnímu orgánu náklady řízení nevznikly. Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Advokát však soudu do dne rozhodnutí neprokázal, že v daném případě proběhla první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, a ani o přiznání nepožádal. Proto soud o odměně advokáta za zastupování v řízení o této kasační stížnosti nerozhodoval.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. února 2006

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu